

Закон о конфискацији имовине и о извршењу конфискације

*Закон је објављен у "Службеном
листу ДФЈ", бр. 40/45 и 70/45.*

Члан 1.

1) Конфискација имовине јесте принудно одузимање без накнаде у корист државе целокупне имовине (потпуна конфискација) или тачно одређеног дела имовине (делимична конфискација) која је лична својина или лични удео у заједничкој имовини са другим лицима.

2) Конфискација се односи на сва имовинска права.

Члан 2.

Конфискација имовине може се изрећи искључиво у случајевима који су предвиђени законом и искључиво од стране оних власти које су за то овлашћење законом.

Члан 3.

1) Власт која покреће поступак по делима за која закони предвиђају казну конфискације постараће се да прибави податке о целокупној имовини лица против кога покреће поступак.

2) При изрицању казне конфискације суд, односно за то овлашћена управна власт, узмеће у обзир све податке о имовини окривљеног лица.

Члан 4.

Може се конфисковати само имовина лица које је осуђено на казну конфискације, ма у чему се она састојала. Ако та имовина претставља удео таквог лица у заједничкој имовини с другим лицима (смесништво, породична задруга, ортаклук и сл.), може се тај удео конфисковати у пуном обиму.

Члан 5.

Под удар конфискације долазе све ствари осуђеног лица, без обзира да ли се оне налазе у његовој државини или су са свога првобитног места однете у намери да се конфискација осујети или омете. Имовина која потпада под удар конфискације не може прећи наследством нити каквим другим правним основом у власништво других лица.

Члан 6.

1) Од конфискације се изузимају 1) предмети кућанства (одело, рубље, обућа, намештај, судови и слично) који су неопходни за живот осуђенога и његове уже породице; 2) оруђа сваке врсте која су неопходна за лични занатлиски рад или за вршење личне самосталне или полусамосталне професије, ако осуђени није од суда лишен права да врши своју професију; 3) окућје, минимум земљишног поседа и живог и мртвог инвентара, са зградама за становање и привреду неопходним за одржање ситног сељачког газдинства без употребе туђе радне снаге; 4) храна и огрев, за личну употребу осуђенога и његове уже породице за четири месеца; 5) новчана сума која не може прећи просечну тромесечну надницу радника дотичног места за сваког члана породице.

2) Приликом одређивања имовине која ће се оставити ужој породици, суд ће водити рачуна о конкретним околностима сваког појединог случаја и узимајући у обзир месне привредне услове. Имовина која се остави ужој породици има се сразмерно пренети на све њене чланове.

Члан 7.

1) Конфискована имовина прелази у државну својину са својом активом и пасивом.

2) При конфискацији имовине држава одговара по дуговима и обавезама осуђенога ако су ови настали пре извршења дела и само до висине вредности одузете имовине, уз ограничење из чл. 6. Одлуке Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије од 21. новембра 1944. године.

3) Уколико је изречена делимична конфискација, држава одговара за обавезе сразмерно вредности одузете имовине.

4) Уколико ови повериоци не би могли бити подмирени у целости из активе конфисковане имовине, подмириће се сразмерно.

Члан 8.

У случају поништења пресуде о конфискацији конфискована имовина мора бити враћена. Ако враћање имовине у натури није могуће, накнадиће се бившем сопственику вредност имовине у новцу.

Члан 9.

Суд који изрекне казну делимичне конфискације мора у пресуди тачно означити која ће имовина бити конфискована, а не да само

назначи величину дела (половина, трећина итд.) или само вредност без назначења ствари.

Члан 10.

Са правоснажношћу пресуде којом је изречена конфискација држава стиче право својине на конфискованим добрима.

Члан 11.

Ништавне су све правне радње осуђенога учињене пре покретања и за време поступка за конфискацију у намери осујећења или отежања конфискације, или у циљу прикривања, оштећења, умањења или уништења имовине која долази под удар конфискације.

Члан 12.

1) Секвестрација у смислу овог Закона јесте привремено одузимање и стављање под контролу државне управе имовине која може да дође под удар конфискације, а у циљу обезбеђења дотичне имовине заштите јавних интереса.

2) Ако пресуда односно одлука о конфискацији још није донета због тога што поступак није покренут или је још у току, а постоји опасност од отуђења, оптерећења, оштећења или умањења вредности имовине у питању, Земаљска управа народних добара, Земаљска комисија за утврђивање злочина окупатора и њихових помагача или Јавни тужилац код суда који поступак води предложити прелаз имовине под привремену управу надлежне управе народних добара. Одлуку о предлогу наведених органа доноси онај суд пред којим је покренут или треба да буде покренут поступак по кривичном делу.

Члан 13.

1) У случајевима из предњег члана надлежна управа народних добара управља имовином до коначне одлуке суда о конфискацији.

2) Ако се донесе ослобађајућа пресуда или кривични поступак буде на други начин обустављен, имовина се враћа сопственику.

3) Ако се донесе осудна пресуда имовина прелази у својину државе на начин предвиђен у овом Закону.

Члан 14.

За време привремене управе (секвестра), у смислу чл. 12. и 13, права трећих лица не могу бити остваривана.

Члан 15.

Извршну пресуду о конфискацији имовине доставиће суд одмах среским народним судовима, надлежним за спровођење конфискације, осуђеноме односно његовом стараоцу, надлежној управи народних добара, месном народном одбору и надлежном јавном тужиоцу.

Члан 16.

Конфискацију спроводи онај срески народни суд на чијем се подручју налази имовина коју треба конфисковати. Уколико се имовина налази на подручју више среских народних судова, сваки ће срески народни суд спровести конфискацију на свом подручју на тражење суда који је донео пресуду.

Члан 17.

- 1) Поступак спровођења конфискације је хитан.
- 2) По пријему извршне пресуде о конфискацији срески суд одредиће свога изасланика који ће извршити попис имовине која се има конфисковати. Истом одлуком суд ће одредити дан и место где ће се попис извршити.
- 3) О томе суд ће обавестити осуђено лице или његовог стараоца, надлежну управу народних добара и месни народни одбор, и објавити одлуку на судској табли.

Члан 18.

Осуђено лице или чланови његове уже породице могу одредити пуномоћника који ће их заступати у поступку за конфискацију.

Члан 19.

Од часа почињања поступка конфискације суд ће по службеној дужности или на предлог надлежне управе народних добара или јавног тужиоца предузети све потребне мере ради обезбеђења имовине од оштећења или пропасти.

Члан 20.

- 1) Судски изасланик спроводи тачан попис свих ствари с њиховим ближним означавањем на лицу места уз сарадњу једног члана месног народног одбора и овлашћеног претставника надлежне управе народних добара, а по потреби и проценитеља, о чему саставља записник.

2) Приликом пописа имовине врши се и процена према вредности у часу пописа.

3) Кад су у питању непокретности, судски изасланик на лицу места или у канцеларији месног народног одбора пописом свих непокретности проглашује да су конфисковане и то уноси у записник. На лице места се излази кад се не може са сигурношћу установити непокретност која се има конфисковати, односно кад је то потребно ради објаве овог поступка народне власти.

4) Ако су у питању покретности судски изасланик ће запечатити све просторије и на улазним вратима истаћи објаву да је спроведена конфискација, са истовременом забраном располагања конфискованом имовином. У запечаћеној просторији истаћи ће се на зиду један примерак пописа.

5) Ако са осуђеним у истим просторијама станују и друга лица, па с тога није могуће просторије затворити и запечатити, судски ће изасланик на сваки конфисковани предмет залепити цедуљу са службеним печатом у знак спроведене конфискације као и на зиду један примерак укупног пописа. У том случају судски изасланик, ако није могуће конфисковане ствари одмах однети, предаће конфисковане ствари на чување најстаријем укућану или другом подесном лицу.

6) Записник о спроведеној конфискацији потписују, поред судског изасланика и овлашћеног претставника управе народних добара, члан месног народног одбора који је присуствовао попису и процени, проценитељ и један присутни пунолетни укућанин осуђеног лица.

Члан 21.

Уколико суд приликом спровођења конфискације или секвестра установи да нема имовине која би се могла конфисковати или ставити под секвестар известиће се о томе онај суд или народну власт која му се обратила ради спровођења конфискације или секвестра.

Члан 22.

1) Приликом спровођења конфискације могу трећа лица истицати правне захтеве у погледу конфисковане имовине. То ће се у најкраћем облику унети у записник.

2) Судски изасланик не може одлучивати о основаности ових захтева.

Члан 23.

1) О захтевима трећих лица у погледу конфисковане имовине који се ставе у току поступка или у року од осам дана по

спроведеној конфискации, суд ће у што краћем року одлучити пресудом по саслушању странака и извођењу потребних доказа.

2) Против ове пресуде може се изјавити жалба окружном народном суду у року од осам дана од сазнања за ту пресуду. Пресуда окружног народног суда је правоснажна и извршна.

3) Уколико лице које има право излучивања буде услед несавладљивих запрека спречено да постави захтев у предвиђеном року, не губи право на излучење или накнаду вредности ако га постави у року од годину дана од дана правоснажности пресуде.

Члан 24.

Уколико при спровођењу конфискации у смислу члана 22. овог Закона не буде стављен никакав захтев за излучење према члану 23, надлежни суд који спроводи конфискацију извршиће по прегледу пописа и записника свога изасланика пренос конфисковане имовине у државну својину и предаће конфисковану имовину надлежној управи народних добара. У погледу непокретности одредиће суд одмах упис права државе на те непокретности.

Члан 25.

Кад су конфисковане непокретности пољопривредна добра, привредна предузећа и т. сл. суд ће на почетку поступка конфискации одредити и подесно лице које ће том имовином управљати привремено до коначне судске одлуке и коначне предаје конфисковане имовине надлежној управи народних добара.

Члан 26.

Земаљска управа народних добара овлашћена је да управља одузетом имовином кад се ради о објектима који спадају у њену надлежност. У случају конфисковања банака, рудника, индустријских предузећа, великих трговачких и других радњи или великих поседа од општег привредног значаја одлучиће о праву располагања Државна управа народних добара.

Члан 27.

Друге народне власти не могу ни у току поступка конфискации ни после преласка конфисковане имовине у својину државе узимати ни у својину ни на употребу ма шта од конфисковане имовине без претходног одобрења државне или земаљске управе народних добара према за то утврђеним законским прописима.

Члан 28.

1) Срески народни одбори дужни су најдаље у року од 90 дана по доношењу овог Закона доставити народном среском суду тачан попис непокретне имовине оних ратних злочинаца и народних непријатеља који су у току рата стрељани, убијени, погинули или побегли, а којима имовина или уопште није била конфискована јер се није до ње могло доћи или је била конфискована само покретна имовина или само део те имовине. У свим таквим случајевима народни срески суд, без обзира да ли располаже или не пресудом по којој су таква лица била осуђена, сматраће пресуду извршном у целини као и у изрицању конфискације и формулисаће одлуку о конфискацији целокупне имовине, покретне и непокретне, саобразно овом Закону и исту до краја спровести и извршити прелаз конфисковане имовине и упис права државе на конфисковану непокретну имовину.

2) На пријављивање ових случајева обавезни су срески народни одбори и у том случају ако је била извршена конфискација и саме непокретне имовине, како би суд могао извршити прописан прелаз те имовине у својину државе.

3) Исто тако војни судови и команде дужни су надлежном народном среском суду за горње случајеве доставити из својих архива преписе пресуда како би суд могао до краја спровести конфискацију и донети одлуку о конфискацији, уколико је то пресуда пропустила учинити.

Члан 29.

1) Уколико је приликом спровођења конфискације пре доношења овога Закона поступљено противно одредбама члана 6. овог Закона, те је ужа породица остала без ичега, народни срески суд, на молбу уже породице, а по узимању у обзир свих околности, учиниће потребне исправке. Извршење ове исправке припада среском народном одбору.

2) На одлуку народног среског суда из горње тачке има места жалби народном окружном суду у року од осам дана по саопштењу одлуке.

Пресуда народног окружног суда одмах је извршна.

3) Захтеве из тачке 1 овог члана могу заинтересована лица стављати најдаље у року од једне године по ступању на снагу овог Закона.

Члан 30.

1) Свугде где постоји имовина Немачког Рајха и његових држављана или имовина лица немачке народности из тачке 1. и 2. Одлуке Антифашистичког већа народног ослобођења Југославије

од 21. новембра 1944. године, која долази под удар конфискације, одлуку о конфискацији доноси среска комисија од три лица коју поставља срески народни одбор, а у граду који има ранг среза или округа слична комисија коју поставља градски народни одбор. У те комисије имају обавезно бити узета два претставника надлежне управе народних добара и један претставник унутрашњих послова среског народног одбора. Чланови комисије на почетку рада полажу заклетву пред надлежним народним одбором.

2) Ове комисије доставиће своју одлуку одмах осуђеном власнику као и надлежној управи народних добара и надлежном народном средском суду. Против решења ових комисија незадовољној странци припада право жалбе у року од осам дана на исто такву комисију при окружном народном одбору кад се ради о одлуци среске комисије, а на комисију при покрајинском народном одбору односно при претседништву земаљског законодавног органа ако се ради о одлукама наведених градских комисија. Решење друге инстанце одмах је извршно.

3) Среска односно градска комисија доставиће своју одлуку, чим је донесе, надлежној земаљској као и државној управи народних добара са тачним пописом конфисковане имовине, покретне и непокретне, и са извештајем о њеном досадашњем располагању и њеном садашњем стању.

4) Исто тако, наведене комисије доставиће, по правоснажности своје одлуке, основне податке о свакој таквој конфискованој имовини надлежном народном средском суду који ће извршити пренос имовине на државу и упис права државе на конфисковану непокретну имовину.

5) Комисије су дужне свршити сав свој посао најдаље до 15. новембра 1945. године.

Члан 31.

Свака злонамерна радња у циљу осујећења конфискације или секвестра, а нарочито свако намерно оштећење, сакривање или смањивање вредности имовине, као и злонамерно отуђење или оптерећење сматра се као злочин против народног интереса и казниће се принудним радом до шест година и губитком грађанске части.

Члан 32.

Приватна лица која на недопуштен начин или ма на какав начин без законског основа држе конфисковану или напуштену имовину или су се бесправно сместила на непокретној имовини ратних злочинаца, народних непријатеља или на немачкој имовини из чл. 30. овог Закона, као и на под секвестар стављеној имовини отсутних лица, морају сву бесправно узету покретну и непокретну

имовину вратити држави у потпуности и у неоштећеном стању и напустити имовину кад им то нареди надлежна управа народних добара.

2) у случају прекршаја ове одредбе примениће се на та лица казнене мере предвиђене Законом о заштити народних добара од 24. маја 1945. године.

Члан 33.

Органи власти који приликом конфискације имовине не поступе по овом Закону и ма на који начин оштете државне интересе или почине кривично дело из користољубља казниће се по одредбама Закона о заштити народне имовине од 24. маја 1945. године.

Члан 34.

Овај Закон ступа на снагу кад се објави у "Службеном листу Демократске Федеративне Југославије."

9. јуна 1945. године
Београд

**Претседништво Антифашистичког већа народног
ослобођења Југославије**

Секретар,
М. Перуничкић, с.р.

Претседник,
др. **И. Рибар**,
с.р.